

Stakeholder dialog

facilitovaný workshop

pro rozvoj sítě reuse center v Ústeckém kraji

Ústí nad Labem, 1. 2. 2024

Česká federace nábytkových bank a re-use center, z.s.
www.reusefederace.cz

zpracovatel: Zuzana Kuberová, Veronika Vojtová

Únor 2024

Obsah

Shrnutí	3
Seznam účastníků	4
Cíle workshopu	5
Hlavní oblasti k řešení	6
Aha momenty Stakeholder dialogu	7
Akční kroky	7
Česká federace nábytkových bank a re-use center, z.s.	8
Kontakty	8
Přílohy	9
Charta reuse center a nábytkových bank	9

Shrnutí

Aktuální situace v Ústeckém kraji se vyznačuje silnou sociální sférou, kde reuse služby a materiální pomoc efektivně spolupracují. I v provozech reuse center se projevuje solidarita s lidmi, kdy věci jsou darovány zdarma potřebným. V rámci kraje působí aktivní nábytková banka, která poskytuje pomoc napříč celým územím a je otevřena ke spolupráci. Organizace z různých měst kraje také projevují ochotu a připravenost ke spolupráci.

V rámci stakeholder dialogu bylo definováno, že cílem je propojení, sdílení a inspirace s následným návrhem dalších kroků a realizací rozsáhlejších cirkulárních iniciativ. Ve vizi pro budoucnost se objevila myšlenka vytvoření reuse center v každém okresním městě. Nicméně, byla identifikována bariéra spočívající v nedostatečném strategickém ukotvení na úrovni ÚK a neznalosti konceptu, což může brzdit plné využití potenciálu těchto aktivit. Proto jsme jednali o variantách podpory ze strany odb. životního prostředí kraje. Výstupem diskuze byl také záměr vyhotovení informačního letáku s důrazem na komunikaci a osvětu občanů v rámci nakládání s věcmi, které již nepotřebují, a seznámení s provozem reuse center ve městech Ústeckého kraje.

***“Děkujeme vám za iniciativu v diskuzi, podnětné myšlenky
a chuť na projektech aktivně spolupracovat.***

Každý krok je krokem kupředu.”

Zuzana Kuberová

Workshop vedly

Zuzana Kuberová a Dana Kalistová

Česká federace nábytkových bank a re-use center, z.s.

Seznam účastníků

PaeDr. Jiří Kulháněk – omluven

- Ústecký kraj, 1. náměstek hejtmana
- kulhanek.j@kr-ustecky.cz

Ing. Petra Lafková

- Ústecký kraj, vedoucí odboru soc. věcí
- lafkova.p@kr-ustecky.cz

Ing. Lubomíra Mejstříková, CSc.

- Ústecký kraj, náměstkyně hejtmana
- mejstrikova.l@kr-ustecky.cz

RNDr. Tomáš Burian

- Ústecký kraj, vedoucí odboru životního prostředí
- burian.t@kr-ustecky.cz

Pavla Szanyová

- Dobrovolnické centrum ADRA Chomutov, vedoucí DC
- dcchomutov@adra.cz

Michaela Klennerová

- Swap Teplice z. s.
- info@swapteplice.cz

Iren Gatilová

- Swap Teplice z. s.
- gatilova.iren@gmail.com

Miroslava Hrdličková

- Nábytková banka Ústeckého kraje, z.s., statutární zástupce – ředitelka spolku
- reditel@nbuk.cz

Natálie Sucháčková

- Nábytková banka Ústeckého kraje, z.s., Koordinátor pro příjem a výdej nábytku
- koordinator@nbuk.cz

Lad'ka Filipová

- Re-Use CEntrum Ústí nad Labem
- ruceusti@seznam.cz

Cíle workshopu

Identifikace překážek a příležitostí pro koncepční rozvoj reuse služeb v kraji

a

hledání efektivních způsobů pro překonání bariér.

Klíčové otázky:

⇒ Co brání rozvoji reuse center ve městech Ústeckého kraje?

⇒ Jsou tyto služby vnímány jako benefit pro kraj?

OČEKÁVÁNÍ

- potřeba **propojení a spolupráce** (kontakty na další organizace);
- potřeba **inspirace** (orientace v tématu);
- potřeba detailních informací zabezpečení **finanční stability**;
- potřeba **systémového řešení** (kraj uvítá spolupráci s klíčovými subjekty).

BARIÉRY

- **absence vize a strategie pro přechod na cirkulární ekonomiku**
⇒ klíčoví stakeholder = místní rozvoj (strategické plánování) koordinující proces strategického řízení města, tj. zajišťuje přípravu Strategie rozvoje města, její monitoring, evaluaci a zpracování akčních plánů;
- **veřejná podpora** zakládající se na prioritě a ukotvení ve strategických dokumentech.

Reuse centra mohou vznikat jako ekosystém.

Každý rozvoj však vyžaduje podporu.

⇒ *Prevence vzniku odpadu není součástí vize kraje.*

⇒ *Potřeba veřejné podpory a stanovení priority.*

⇒ *Nezbytné zabezpečení finančních prostředků*

(tj. dotační programy na podporu provozu reuse center).

⇒ *Orientace na okresní města (reuse centra blíže k lidem).*

Hlavní oblasti k řešení

1. Propagace a osvěta veřejnosti

- **všeobecné povědomí**
(alternativy předcházení vzniku odpadu/dalšího využití/darování);
- důraz na **propagační aktivity** z kraje do měst
(příprava info letáku);
- zapojení do **sdílené propagace s Reuse federací**
(akce typu Reuse dny, osvětové kampaně);
- důraz na šíření povědomí **o principech cirkulární ekonomiky**.

2. Dostupnost a lokálnost

- **vytvoření sítě reuse center** a dalších navazujících služeb v okresních městech;
- každý **sběrný dvůr může mít reuse point** (místo vyčleněné na darování věcí mimo režim odpadu).

3. Síť

- **realizace sítě** organizací spolupracujících na redistribuci mezi městy;
- **Nábytková banka Ústeckého kraje** plní **koordinační roli**
(nábytek může poptat / dodat skrze lokální partnery).

4. Finanční podpora kraje / měst

Podpora kraje:

- rozvoj dotačních titulů na osvětu i provoz reuse center
(nutná podpora neziskových organizací – v průměru potřeba 50% dotace provozních nákladů).

Podpora měst:

- iniciativy reuse center možné podpořit úlevou na nájemném / krytými provozními náklady / dotací na provoz.

INSPIRACE

odkaz na vypsané dotace Libereckého kraje na rozvoj PVO:

<https://dotace.kraj-lbc.cz/zivotni-prostredi-a-zemedelstvi/8-5-podpora-predchazeni-vzniku-odpadu-vyuziti-bioodpadu-a-oddeleneho-sberu-kovovych-odpadu-d453686.htm>

AHA MOMENTY STAKEHOLDER DIALOGU

- *Pro odbor životního prostředí ÚK je prevence vzniku odpadu okrajové téma v jejich gesci (ačkoliv je v POH ČR prevence odpadu vedena jako priorita 1).*
- *ŽP ÚK vnímá příležitost k osvětě a edukaci o spotřebě směrem k občanům, ale efekt předcházení vzniku odpadu považuje za těžko měřitelný.*
- *Chybí strategické ukotvení reuse tématu na krajské úrovni – tedy i pro žádosti o grantové podpory. Není se o co strategicky opřít.*
- *Pro odbor sociálních věcí je téma prevence vzniku odpadu úzce spjato s materiální pomocí, organizace aktivně podporuje.*
- *Téma reuse center/materiálových bank v ÚK je součástí sociální agendy, chybí podpora reuse center z oblasti ŽP (narozdíl od jiných krajů).*

Akční kroky

1. Sociální odbor ÚK

- zpracování podpory nábytkových / materiálních bank do strategických dokumentů;
- koordinace přípravy info letáku (sdílení do měst – tipy na předcházení odpadu);
- tisková zpráva a informace na web.

2. Odbor životního prostředí ÚK

- rozvoj dotačních titulů zahrnujících podporu reuse center a projektů v oblasti předcházení vzniku odpadu a opětovného využití.

3. Odbor regionálního rozvoje – propojení přes pí Lafkovou

- příprava strategického rámce pro vizi s ohledem na udržitelnost kraje (Ing. Lafková propojí).

4. Nábytková banka ÚK

- komunitní plánování měst (role koordinátora aktivit na městské a komunální úrovni);
- propojení s dalšími organizacemi – SWAP/Reuse centrum Teplice, ADRA Chomutov, Re-Use CEntrum Ústí nad Labem.

5. Reuse federace

- sběr informací a příprava medailonků provozovatelů z kraje pro potřebu sdílení v infoletáku;
- zapojení všech aktérů do sdílené propagace s Reuse federací (akce typu Reuse den, osvětová kampaň).

— — —

Česká federace nábytkových bank a re-use center, z.s.

Jsme sdružení nábytkových bank a reuse center působících v České republice. Snažíme se propojovat existující místa, iniciovat vznik dalších a starat se o rozvoj a podporu tématu udržitelnosti ve veřejném prostoru.

Jsme tu, abychom vám pomohli nalézt cestu k realizaci

Máme data i zkušenosti z provozu reuse pointů, reuse center a nábytkových bank z ČR i EU. Jsme tým složený z expertů na problematiku rozvoje reuse center a nábytkových bank v ČR. Disponujeme **unikátním know-how** a **zkušenostmi** z vlastních provozů. Spolupracujeme s **evropskou sítí RREUSE**, díky které jsme u zdroje informací a funkčních příkladů dobré praxe ze zahraničí. Rádi vám nabídneme své expertní služby a pomůžeme v nastavení služeb pro opětovné využití věcí!

Nabízíme konzultace a metodologickou podporu. Pomůžeme vám s implementací jednotlivých projektů či akčních kroků. Rádi se staneme vašimi průvodci ve světě reuse center.

Kontakty

Zuzana Kuberová – výkonná ředitelka

+420 732 702 868, zuzana.kuberova@reusefederace.cz

Veronika Vojtová – projektová manažerka / analytička

+420 722 731 355, veronika.vojtova@reusefederace.cz

Přílohy

Charta reuse center a nábytkových bank

Principy "REUSE"

*znovupoužitelnost a prodlužování životnosti jako cesta
ke snižování množství odpadů:*

1. Nejlepší odpad je ten, který nevznikne

Cílem je uzavřít cyklus věcí a v souladu s hierarchií nakládání s odpady (dle Směrnice EU o odpadech) předcházet vzniku zbytečného odpadu.

2. Podporujeme kulturu opravitelnosti věcí

I předměty odložené jako nepotřebné mají hodnotu, jejich opravy a renovace jsou cestou, jak prodloužit životnost výrobků a zamezit jejich znehodnocení.

3. Poskytujeme cenově dostupné produkty pro domácnosti s nízkými příjmy

V reuse centru je v nabídce spektrum věcí v různých cenových hladinách tak, aby nakoupit mohl každý. Nábytková banka produkty poskytuje zdarma znevýhodněným skupinám obyvatel.

4. Dáváme pracovní příležitosti

Vytváříme lokální pracovní příležitosti pro lidi, kteří obtížně hledají uplatnění na trhu práce a nabízíme smysluplné zapojení na dobrovolnických pozicích.

5. Odebíráme a opravujeme, co by jiní vyhodili

Činnost Nábytkových bank a Reuse center závisí na dobrovolném darování produktů, které zdarma odebírají od občanů a organizací.

6. Měníme spotřební návyky

Cílíme na to, aby Re-use centra byla využívána jako rovnocenná alternativa k nakupování nového zboží a byla první volbou, když věci z domácnosti již dále neslouží.

7. Prospěšnost na prvním místě

Smyslem činnosti reuse center a nábytkových bank je vrácení věcí do oběhu k dalšímu využití. Příjmy z této činnosti jsou primárně použity na financování provozu organizací, nikoliv ku prospěchu jejich vlastníků.

8. Forma organizace

Nejčastější formou organizace a provozovateli Reuse center a Nábytkových bank jsou:

- a. sociální podniky
- b. neziskové organizace

- c. charity
- d. příspěvkové organizace
- e. sběrné dvory

9. Regionální působnost

Federace se snaží o vytvoření sítě Reuse center a Nábytkových bank v jednotlivých krajích České republiky, které budou mít lokální působnost a respektovat regionální hranice.

10. Sdílení know-how

Členové Federace nábytkových bank a reuse center se vzájemně podporují a sdílejí znalosti s cílem pomoci ekonomické udržitelnosti a zvýšení dopadu aktivit jednotlivých členů.